

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Perceperea impozitului pe cifra de afaceri

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că deoarece unele vămi interpretează greșit modul de percepere al impozitului pe cifra de afaceri la export, se explică mai jos că atât la import, cât și la export, acest impozit se percepe, ca și în trecut, la valorile medii din tariful unitar.

O modificare pentru perceperea acestui impozit s'a introdus pentru societățile anonime și numai la vânzările în interiorul țării, admitându-se perceperea impozitului la valorile din facturi, dar aceasta nu interesează vămile.

Termenul de depunere a declarațiilor fiscale a fost prelungit

De oarece până în prezent s'au depus puține declarațiuni de impunere pe anul în curs Ministerul de finanțe a hotărât prelungirea termenului de depunere a acestor declarațiuni până la 8 Februarie a. c.

Marile întreprinderi cari nu sunt societăți anonime, dar care încheie bilanț, vor putea să depună bilanțurile de impunere până la 28 februarie a. c. iar societățile anonime până la 30 Aprilie a. c.

Contingentarea importului de vite în Austria

Austria, care, după cum se știe, e unul din cele mai importante debuseuri pentru vitele noastre, a contingentat importul vitelor. De asemenea a concesionat importul la patru firme mai importante.

Prin contingentare, România nu va mai putea exporta în Austria decât 800 vite, săptămănal.

Contingentarea intră în vigoare la 3 Februarie.

Calcularea impozitului pe lux și cifra de afaceri

Ministerul de finanțe a trimis tuturor punctelor vamale o circulară, prin care le arată că privitor la calcularea impozitului pe lux și cifra de afaceri, pentru mărfurile importate și exportate, până la întocmirea noului tarif unitar al acestui impozit se va avea în vedere valorile medii din vechiul tarif unitar intrat în vigoare dela 1 August 1929. Aceasta conform comunicării făcute de către Direcțiunea Contribuțiilor.

Banca Agrară va fuziona în scurt timp cu Banca Centrală

Desmințirile date dela „Banca Agrară“ sunt neintemeiate

Am fost primii, cari am anunțat, că tratativele pornite pentru fuzionarea „Băncii Agrare“ cu „Banca Centrală“ din Cluj, se apropie de faza decisivă și astfel

fuziunea celor două bănci românești din Cluj este o chestie de scurt timp cu toată „Banca Agrară“ desminte tratativele.

Fără de desmințirile date dela „Banca Agrară“, suntem în măsură de-a mai anunța următoarele:

— *Tratativele nu continuă cu direcțiunea administrativă, ci cu acțiunii Băncii Agrare din Cluj.*

Tratativele inițiate s'au încheiat prin

o convenție principială, care urmează a se ratifica de către adunarea generală

ce se va convoca de către Banca Agrară din Cluj.

Intrucât divergențele personale s'au eliminat complet,

fuziunea se anunță a se realiza în primăvară, deci în scurt timp.

De altfel ne miră, că desmințirile sunt date tocmai de direcțiunea „Băncii Agrare“, pentru al cărei interes s'a inițiat fuziunea.

Minden cáfolat ellenére rövidesen megtörténik a Banca Agrară fuziója a Banca Centralával

Elsőnek irtuk meg, hogy a régen huzodó fuzió tárgyalások a kolozsvári Banca Agrara és Banca Centrala között befejezéshez közelednek és a két intézet fuziója rövidesen várható.

Közlésünkkel kapcsolatosan a Banca Agrara igazgatósága részéről kommunikét tettek közre amelyben cáfolják a fuzió híret.

Ezzel a cáfolattal szemben feltétlenül kompetens helyről szerzett információnk alapján a következőket közölhetjük:

A fuzió tárgyalások nem az intézetek adminisztratív igazgató-

ságai között folynak, hanem a részvényérdekeltségek között.

A fuzió tárgyalások teljes elvi megállapodás hoz vezettek és ezt a megállapodást az intézetek közgyűlései fogják ratifikálni.

Sikerült a személyi ellentéteket kiküszöbölni...

A fuzió még ez év tavaszán megtörténik.

Egyébként csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk, hogy éppen annak az intézetnek vezetősége cáfolja, melynek elsősorban érdeke a fuzió mielőbbi realizálása.

Cincizeci milioane reescompt pentru banca „Timișana“

Banca Națională consideră liniștitoare situația băncii „Timișana“

Dl. Dr. Cosma, fost ministru, demisionând din postul de președinte al băncii

„Timișana“, a provocat mare surpriză în cercurile financiare.

Dl. Cosma și-a motivat demisia cu preocupări diverse, dar unii o aduc în legătura cu atitudinea Băncii Naționale, care numai după demisia dlui

Cosma a declarat, că situația băncii este liniștitoare.

Unii conclud, că numai datorită demisiei dlui Cosma a consimțit Banca Națională să acorde

un reescompt de 50 milioane pentru banca „Timișana“,

care astfel își poate continua activitatea liniștită.

Külkereskedelmi tárgyalásaink

A román-német tárgyalások

A német külügyminiszteriumban megkezdődött a román és a német delegáció tárgyalása a Románia és Németország között megkötendő kereskedelmi szerződés kérdésében. Von Schubert államtitkár üdvözölte a román delegációt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a tárgyalások a két állam gazdasági és kereskedelmi élete között jelentős közeledést fognak létrehozni. Petrescu Comnen, Románia berlini minisztere megköszönte a szívélyes fogadtatást és annak a reményének adott kifejezést, hogy a vámháboru megszüntetésének elméleti elképzelését a gyakorlati megvalósuláshoz fogják juttatni a román-német gazdasági tárgyalások. Antipa a román delegáció elnöke részletesen ismertette Románia gazdasági helyzetét, majd Posse, a német bizottság elnökének javaslatára szakbizottságokat alakítottak, amelyek a kereskedelmi szerződés egyes pontjait dolgozzák ki.

A cseh-román tárgyalások

A prágai lapok igen kedvező jelentésben számolnak be azokról a tárgyalásokról, amelyek Benes és Mironescu külügyminiszterek között a román-cseh szlovák kereskedelmi szerződés kérdésében Hágában lefolytak. A tárgyalásokat közelebről Bukarestben folytatják és a prágai lapok remélik, hogy februárban Csehszlovákia és Románia között létrejön a kereskedelmi szerződés.

Román-görög kereskedelmi kamara

Lange Rascanu, Románia görögországi miniszterének a kezdeményezésére Athénben megalakult a görög-román kereskedelmi kamara, amely jelentősen meg fogja könnyíteni tevékenységével a két ország között a kereskedelmi kapcsolatok.

SĂPTĂMĂNA

*

„Banca Marmorosch Blank & Co. din București și-a deschis o filială în Amsterdam, sub firma „Nederlandsch-Roemense Administratie en Financiering Madschappij“. Conducător al filialei a fost delegat dl. Otto Zentler.

Dl. M. Farkas, a cumpărat palatul „Emke“ din Oradea cu 8,500.000 lei la licitație, pentru a deschide o bancă, cu un capital de 4—5 milioane lei.

Din statistica întocmită de către tribunalul Arad asupra activității sale în cursul anului trecut desprindem următoarele date: Au fost 569 procese de contravenții fiscale de monop din care s'au terminat 365, cealaltă fiind în curs de judecare. S'au deschis 22 procese de faliment și în 7 cauze a fost ordonat concordat în afară de faliment.

Au fost înscrise 20 firme individuale și 45 firme de societăți în nume colectiv. S'au radiat 6 firme individuale și 7 firme sociale.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Ministerul de finanțe a hotărât ca și comisiunile anuale de impunere să înceapă să lucreze pe ziua de 15 Februarie a. e. în toată țara.

La Ministerul de finanțe a avut loc o conferință între d. Virgil Madgearu și d. Oscar Kaufman dir. gen. al Băncii de Credit Român cu care ocazie s'au discutat diferite chestiuni în legătură cu înființarea institutului ipotecar.

Parlamentul vienez a votat legea relativă la întinderea sistemului permiselor de import, în ceea ce privește importul cailor, untului și brânzelor.

În ziua de 4 Februarie va avea loc la Berlin conferința subcomisiunii U. I. C. (Uniunii Internaționale a Căilor Ferate) din care face parte și România.

Se va discuta chestiunea varanțelor scrisorilor de trăsură internațională, pentru toate mărfurile.

După cum se știe, administrația căilor noastre ferate a introdus asemenea varante în traficul intern, pentru cereale, încă din toamna anului trecut.

La ministerul de finanțe a avut loc o conferință la care au participat d-ii: V. Madgearu, ministru de finanțe, Charles Rist și Roger Auboin, consilieri tehnici pe lângă Banca Națională. Cu această ocazie s'au examinat diferite chestiuni ipotecare și cu poziția de reducere a dobânzilor.

Banca „Crișana“ și-a sporit capitalul la zece milioane

Una dintre cele mai vechi bănci române din Hunedoara, institutul de credit și economii „Crișana“ din Brad,

a hotărât să-și urce capitalul dela 5 la 10 milioane printr-o nouă emisiune de acții.

„Crișana“ are depuneri de peste 30 milioane și filiale provinciale.

În bilanțul de pe anul 1928, cu un capital de 5 milioane și rezerve de 3.350.000 lei, institutul a înregistrat

un beneficiu de 1.110.677 lei

intensificându-și activitatea.

Noua urcare de capital a devenit necesară pentru continuarea dezvoltării institutului.

Alaptokét emel a „Crișana“ brádi takarékpénztár

Hunyadmegye egyik legrégebbi pénzintézete a Crisana Institut de Credit și Economii S. A. Brad,

részvénytőkéjét 5 millió lejről 10 millió lejre emeli

10.000 darab 500 lej névértékű új részvény kibocsájtása által.

Az intézetnek Hunyadmegyében kiterjedt fiókhálózata van. Betétállománya meghaladja a 30 millió lejt, 1928. évi mérlegében 5 millió lej részvénytőke és 3,350.000 lej tartalékok mellett 1,110.677 lej tiszta nyereséget mutatott ki. Az intézet által kezelt

aktívák összege meghaladja az 50 millió lejt.

A tőkeemelést a bank jelentős fejlődése tette szükségessé. Értesüléseink szerint az új emissziót a régi részvényesek veszik át. Az igazgatóság a kibocsájtási árat 550 lejben állapította meg. Részvényjegyzési határidő március 1. A bank élén Ghisa Ioan vezérigazgató áll.

Institutele de asigurare și-au încheiat cu slabe rezultate bilanțurile în urma

crizei economice

Cu 50% s'au încasat mai puține taxe din asigurările contra pietrei

Institutele de asigurări nu și-au publicat încă bilanțurile. Cu toate acestea se poate constata, că în anul 1929 au înregistrat mai puține succese decât în 1928.

Institutele de asigurări au întâmpinat considerabile inconveniente în actuala criză e-

conomică accentuată, la care a contribuit și înrăutățirea situației agronomilor, cari astfel au renunțat la noui contractări.

Astfel din asigurările contra gheței, s'au încasat cu 50% mai puține taxe, decât anul precedent.

A mezőgazdaság kedvezőtlen helyzete miatt gyenge eredménnyel zárták mérlegüket a biztosítók

Ötven százalékkal kevesebb volt a jégdíj-bevétel

Bár a biztosítótársaságok még nem tették közzé mérlegüket az 1929. évről, majdnem bizonyosra vehető, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt a biztosítók üzleteredménye mögötte marad az előző, tehát 1928. évi eredménynek. Az eredményt kedvezőtlenül befolyásolják azok a hatalmas tüzkárok, amelyek főleg a Regátban és Bukovinában fordultak elő. Főleg a rossz mezőgazdasági viszonyokat érezték meg a biztosítótársaságok. A gabonaértékesítés lecsökkent lehetősége a gazdá-

kat tartozkodásra készítette. Ez kiűnt a jégdíjlikvidálásánál is, mert a díjbevételek az előző évi díjbevételekhez viszonyítva közel ötven százalékkal csökkentek. Befolyásolja továbbá még az eredményt az is, hogy Erdélyben és a Bánságban nagy állatvész pusztított.

Természetesen a biztosításnak vannak más ágai is, amelyek viszont kedvezően alakultak, azonban a végeredmény így is mögötte marad az 1928. évi eredménynek.

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A H É T

*

A Banca Marmorosch Blank & Co. Amsterdamban új fiókot nyitott, amely a következő néven működik: Nederlandsch-Roemense Administratie en Financiering Madschappij. Az új fiók vezetőjül a bank bukaresti központja Ottó Zentler igazgatót delegálta.

Farkas Mór volt nagyszőlősi bankigazgató, aki árverésen 8,500.000.— leies vételáron magához váltotta Nagyváradon az ugynevezett „Emke-palotát“, — rövidesen bankházat nyit Nagyváradon. Az új bank az Emke-palotában fog elhelyezést nyerni, s alaptőkéje 4—5,000.000 lei lesz.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

A kereskedelmi és iparkamárak szövetségének intervenciójára Madgearu pénzügyminiszter megengedte, hogy azok a vállalatok és cégek, amelyek a folyó évi január hó 31-ig nem készülnek el mérlegeikkel, adóvallomásaikat folyó évi január hó 31-ig a mérleg csatolása nélkül is megtehessék, míg a mérlegeket utólag nyújthassák be. A mérleg beadásának végső határideje ezekre a cégekre nézve február 28-ika.

Közérdek Rt. céggel új hitelező-egyesület alakult Nagyváradon, amely a részletre való eladásokat a már ott működő Bizalom Rt. mintájára bonyolítja le. Az új vállalat elnöke Kovács István, a Kovács Testvérek cég belfagya, vezetője pedig Friedmann Miklós, a Bizalom Rt. volt igazgatója.

Dr. Miklósi Kornél, a temesvári villamosvasút és városi villamos telep közös igazgatója benyújtotta a két üzem komerciálizálási tervét. A terv szerint a két vállalatot egyesítenék, holott önállóan mindkettő idegen tőke nélkül is kitűnően jövedelmező és rentabilis. A komerciálizálás terve ellentétes véleményeket váltott ki Temesváron, mert az IMBO, az Industria Minieri din Banat is a bányászati villamos centrálé tervével kapcsolatosan a maga részére szeretné megszerezni Temesvár kitűnő és modern villamosüzemét és erre kedvező ajánlatot is tett.

Az Erdélyi és Bánáti Cukor kagyarak Szindikátusa (Transifac) Szatmáron gyűlést tartott, amelyen a rendes szindikátusi ügyeken kívül az új forgalmi adótörvénnyel is foglalkoztak. Elhatározták, hogy az Ugir utján intervenciálni fognak a forgalmi adónak a nettó összegek utáni kivetése ügyében. A közgyűlés foglalkozott néhány, szindikátuson kívül álló gyár felvételi kérelmével, de ebben az ügyben végleges határozatot nem hoztak.

Blank Arisztid súlyos kritikája a pénzüpiaci helyzetről

Az állam intervenciója elkerülhetetlen a kamatok leszállítása érdekében

A pénzügyminisztériumban az összes nagyobb bukaresti bankok vezetői Madgearu pénzügyminiszter elnökletével értekezletet tartott, amely a kamatláb leszállításáról tárgyal.

A pénzügyminiszter expozéjában rámutatott a súlyos pénzügyi viszonyokra s azokra a nehézségekre, amelyek a lejárat stabilizációjával elkerülhetetlenek bizonyultak.

A vitában több bankigazgató vett részt. Elhatározták, hogy

250 millió alaptőkével átmeneti bankot alapítanak, amelynek tőkét az összes nagyobb bankok adják össze.

A banknak az a célja, hogy amíg meglesz a Creditul Agricol és a Creditul Industrial eléggé megerősödik, átveszi a bankoktól azokat a kölcsönöket, amelyeknek a kölcsönvevők súlyos kamatterheit már nem bírják fizetni a mérsékelt kamatlábbal továbbra is folyósítja a kölcsönt.

A bankárok értekezlete után Blank Aristid, a Marmorosch Bank vezérigazgatója, nyilatkozott a kormány akciójának várható kilátásairól.

— Nem először történik meg, — mondotta Blank Aristid, — hogy az államhatalom beavatkozik a hitelezők és adósok közötti viszony rendezésébe. Most midőn a kamatok oly magasak az egész országban,

az állam intervenciója elkerülhetetlen.

Már a 20 százalékos kamat is romboló hatású, mert négy és fél év alatt felemésztja az adós egész tőkét.

Arra a kérdésre, hogy minek tulajdonítja a kamatok megrághatóságát, Blank Aristid a következőket válaszolta:

— A háboru után elértéktelenedtek a vagyonok Romániában.

Az ingatlanok értéke 66 százalékkal csökkent, a pénz, értéke 97 százalékkal lett kevesebb, az értékpapirtulajdonosok pedig 98 és fél százalékot veszítettek.

Ha ehhez hozzávesszük, hogy a kisajátított földbirtokosoknak csak egyszázaléka maradt meg vagyonukból, úgy megfelelő képet nyerünk a vagyon elértéktelenedéséről.

— Ilyen körülmények között — folytatta nyilatkozatát Blank Aristid — az általános fizetésképtelenség magától értetődő.

— A pénzügyintézetek rizikója a háboru előtt háromnegyed százalékot tett ki, míg most

3—4 százalékos rizikóval kell számolnunk.

Az adminisztratív kiadások és a felemelt adók a pénzügyintézet költségeit 1.75 százalékról 4 és fél százalékra emelték.

Ehhez még hozzájárulnak a háboru után a bankokra kényszerített nacionalizálási politika káros következményei is, amelyek a pénzügyintézeteknek súlyos károkat okoznak. Meg kell említeni végül, hogy a magánhitel fejlődését rendkívül károsan befolyásolta az a sok nehézség, amely az igazságszolgáltatás funkcionálásá-

nak lassúsága miatt a követelések érvényesítésénél mutatkozik.

Váltókövetelést nem lehet egy éven belül, jelzálogkövetelést pedig két év előtt behajtani.

Ennek következménye a hitelek immobilizálása volt és a külföldi tőke tartózkodó magatartása. A régi Románia gazdasági életét évenként mint egy háromszázmillió aranylej értékben támogatta a külföldi tőke, ezzel szemben a háboru utáni esztendőben

a külföld támogatása a minimálisra redukálódott.

Concentrările bancare în fază decisivă

Băncile acționează pentru înlăturarea crizei economice

Evitarea licitațiilor frandatoare — Reducerea dobânzilor de credite

Bancherii, în constătuirea convocată la Ministerul de Finanțe, ocupându-se cu inconvenientele dăunătoare vieții financiare și în genere celei economice, au desbătut posibilitățile, prin cari s'ar putea evita criza, ce persistă în viața economică din România prin diverse manifestațiuni dăunătoare.

Dl. Virgil Madgearu, ministru de finanțe, schițând situația, a arătat bancherilor adunați la constătuire, că criza persistă mai insistent pentru:

1) *Menținerea dobânzilor la un nivel ridicat, un an după stabilizare;*

2) *Mersul lent al procesului de normalizare a operațiunilor de credit;*

3) *Situația critică a debitorilor și a creditorilor ipotecari din cauza perspectivei de vinderi pe praturi extrem de joase a imobilelor*

celor dintâi și a dificultăților de realizare a creanțelor celor de al doilea.

Dl. Madgearu, în continuare, a arătat

necesitatea reducerii dobânzilor

și normalizării operațiunilor de credit.

În scopul arătat a susținut mai practic

concentrarea băncilor, mai ales a celor mici și mijlocii

pentru a se reduce speșele de administrație.

Pentru evitarea intensificării insolvențelor, dl. Madgearu crede necesar a se înființa

un institut de credit, care să asiste, să sistematizeze și să înlătească operațiile de conversiune

a datoriiilor ipotecare dela creditorii de azi la instituțiile de

— A megoldást abban látom, hogy a mezőgazdasági hitelintézet felállítására révén a földművelők rövid lejáratu és magas kamatokra felvett kölcsönöiket konvertálják és hosszú lejáratu olcsó kölcsönökké alakítják át. Ezzel egyidejűleg

meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a kamatok leszállítása érdekében.

A bankok jóindulata azonban nem elég, — szükséges az is, hogy törvényes intézkedések révén tegyék lehetővé a követelések gyors behajtását.

Nyilatkozatának végén kijelentette Blank Aristid, hogy a mai nehézségekből csakis rendszeres és szervezett munka révén lehet a kivezető utat megtalálni. Kövessük más országok példáját, és a mai 7—7 és félóra helyett dolgozzunk valamennyien legalább 9 órát, hogy az ország termelését a válság megoldásához szükséges ritmusba illeszthessük be.

credit rural și urban existente, sau la cele ce se vor crea în viitorul apropiat, privilegiate de către Stat.

D. Virgil Madgearu a propus ca institutul pentru

lichidarea creditelor ipotecare să fie constituit de băncile private

cu un capital de 200 milioane, reprezentat prin aportul creanțelor ipotecare realizabile.

Cu concursul băncilor străine cari au legături cu băncile interne să se emită obligațiuni pentru operațiuni modeste, cari pot merge până la 2 miliarde lei.

După ce au mai vorbit dnii Oscar Kauffman, director la „Banca de Credit Român”; Aristide Blank, director general la „Banca Marmorosch Blank & Co.” și alții, între cari și reprezentantul băncii „Albina” din Sibiu și alții, s'a instituit o comisiune, compusă din anii Oscar Kaufman directorul general al Băncii de Credit Român, Aristide Blank, directorul general al Băncii Marmorosch Blank & Co., Săvescu, prim director al Băncii Românești, G. Dobrovici, director general al Băncii Comerciale Române și Schullerus, director general al lui Bodencreditanstalt din Sibiu care să studieze imediat normele de înființare a Institutului de lichidare, a creanțelor ipotecare și care, cel mai târziu până la 10 Februarie a. c. să cadă de acord cu celelalte bănci asupra participării lor la noua instituție ce urmează a se crea.

ROSENFELD JENŐ

gyapotosztálya

Târgu-Mures

Cluji Ierakat:

Telefon 2-16

E. BISCHITZ, Cal. Reg. Ferd. 40

**Allandóan raktáron
fehér és nyers sző-
vőfonalak és fejtők**

Eladás csak nagyban.

Noul consiliu al Uzinelor de fier din Hunedoara

Zilele trecute a apărut în „Monitorul Oficial” decretul de numire a membrilor consiliului de administrație a Uzinelor de Fier din Hunedoara pe un termen de patru ani. Au fost numiți ca specialiști d-nii ing. V. Blășianu, profesor la școala politehnică din Timișoara, ing. Andrea, inspector general dela Ministerul de industrie și comerț; ing. silvic Berean din Cugir și dr. Gh. Dănilă, notar public din Hunedoara.

În consiliu va mai intra și reprezentantul Ministerului de finanțe d. Serafin, adm. fin. Deva și ing. I. Mărculescu, directorul Uzinelor de Fier din Hunedoara.

Cum aceste uzine vor fi administrate de acum înainte pe bază de regie publică comercială, se așteaptă o eră nouă în dezvoltarea acestor întreprinderi cari, ajunseseră o sarcină prea grea pentru bugetul statului.

O fabrică de cicoare în Bucovina

În Bucovina s'a înființat o primă fabrică de cicoare, la Carapciu, pe proprietatea Grigorcea.

Prin această nouă industrie se va da o dezvoltare deosebită culturii de cicoare, în locul sfelei de zahăr, a cărei cultură a fost mult restrânsă, prin noua politică a zahărului.

Este un început, care promite mult și care va putea deschide o inovație în planul de cultură agricolă din Bucovina, unde cultura unei plante prașitoare este obligatorie și deci unde cicoarea va înlocui sfecla de zahăr,

Adunări generale

Au fost convocați în adunare generală acționarii dela:

Institutul Comercial de Credit Cluj la 2 Februarie ora 4 p. m. în Casa Institutului, Piața Unirei 20.

Industria de Lut și Piatră din Cluj la 2 Februarie ora 11 la sediul social, Cluj, Piața Unirei 20.

Uniunea Comercială la 15 Februarie, Str. Smârdan 4, București, ora 4 p. m.

Industria de piatră din Cluj la 2 Februarie, ora 11 jum. la sediul social Cluj, Piața Unirei 20.

Banca Comerțului Adjud la 9 Februarie ora 11 la sediul social.

Banca Cercuală la 16 Februarie ora 15 la sediul în Ilia.

Pyram-Pasta tubusban lănușește și festi a legkényesebb cipöket „LEDA” Timișoara. Autókat, bőröket, tömegárut legjobban a „LEDA” vegyészeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet. Kérjen ajánlatot.

„LEDA”

fabrica de prod. chimice s. a.

TIMIȘOARA

Concordatul forțat al „Băncii BURGHEZE” din Timișoara

„Banca BURGHEZĂ” a carei încetare de plăți a provocat în special panica de pe piața Timișoarei, anică ce era să se transforme într'un crah general, a cerut Tribunalului a-

cordarea unui concordat forțat. Banca oferă creditorilor 100%, dar cu scadența în 3 ani și anume câte 4%—40% în primi doi ani și 20% în ultimul an.

A Banca Națională megnyugtatónak találja a Timisiana Takaré- és Hitelintézet Rt. helyzetét

Ötven millió lej visszleszámitolási hitelt kapott az intézet

Dr. Cosma Aurel volt miniszternek, a Timisiana Takaré- és Hitelintézet Rt. elnökségéről való lemondása nagy feltűnést keltett nemcsak Temesvár és a Bánság közgazdasági körében, hanem országos viszonylatban politikai érdekelt-ségeknél is.

A lemondást dr. Cosma elfoglaltságával indokolta, mások viszont összefüggésbe hozták azzal a nyilatkozattal, amelyet a Banca Nationala igazgatósa tett a Timisiana helyzetéről. A jelentés meglehetősen szűkszavú és csak annak megállapítására szorítkozik, hogy a Banca Nationala a Timisiana pénzügyi helyzetét lefolytatott vizsgálatával kapcsolatosan megtette a szükséges intéz-

kedéseket arra, hogy elnyerje a kormány és a Nemzeti Bank támogatását is, hogy a pénzügyi intézet folytathassa működését és teljesíthesse vállalt kötelezettségeit.

A Banca Nationala megállapítása szerint a Timisiana Takaré- és Hitelintézet Rt. betétesei körében észlelhető idegesség semmivel sem indokolt. Egyébként a Timisiana Takaré- és Hitelintézet Rt. ötvenmillió lej visszleszámitolási hitelt kapott a Banca Nationalától.

Bankkörökben biztosra veszik hogy a Banca Nationala gyors és olcsó hitele teljes mértékben helyreállítja a pénzügyi intézet egyensúlyát és megszilárdítja helyzetét.

Banca Comercială și Industrială Svăbească a cerut moratoriu

Deponenții au acceptat moratoriu

Banca Comercială Svăbească din Timișoara, a doua bancă care prin încetarea de plăți a provocat criza de pe piața timișoreană, și-a ținut adunarea generală extraordinară convocată la cererea deponenților.

Direcțiunea a propus creditorilor un moratoriu de doi ani, timp necesar ca să lichideze și să achite în întregime pe toți deponenții, oferind în această direcțiune și garanții.

Deponenții de față 70 la su-

ta din cei cu depuneri în dolari și 60 la sută din cei cu depuneri în lei,

au acceptat propunerea direcțiunii.

Activele institutului se cifrează la 135,410,290, iar pasivele la 164,590,991 lei, deci înregistrează

o diferență de 30 milioane deficit

și din acest motiv s'a crezut mai practic moratoriu.

A Temesvári Polgári Takarékpénztár Rt. kényszer-egyezségi ügye

Aktiva : 142,787.680, passiva : 122,645.239 lej

A Polgári Takarékpénztár Rt. igazgatósa és felügyelőbizottsága együttes ülésen elhatározta, hogy a törvényszéken a kényszer-egyezségi eljárás folyamatba tételét kéri. Miután az intézet aktív, a betéteseknek és egyéb hitelezőknek

100 százalékos kielégítést ajánl.

Az intézet vezetősége kénytelen volt a szanálás ezen útját választani mert a tárgyalások az intézet talpraállítására, — nagy összegekről lévén szó, — elhúzódna és ezen idő alatt

az intézet a hitelezők részéről a legkülönbözőbb megtámadásoknak van kitéve,

ami veszélyezteteti elsősorban a betétek érdekeit.

— Ennek az elhatározásnak az eredményeképpen benyújtották a temesvári törvényszékhez a kényszer-egyezség elrendelést iránti kérelmet. A kérelemben feltűnteti a bank, hogy aktívái 142,787.680 leit tesznek ki, míg a passzívák összege 122,645.239 leire rug, így hitelezőinek száz százalé-

kos egyezséget ajánl fel.

A hitelezőket három év alatt egyenlítően ki

és pedig az első évben a tartozások negyven, a következő két évben azok harminc-harminc százalékát fizeti ki.

A kérelem feltűnteti, hogy a százalékszerűen esedékes kifizetéseket már az első évben negyedévenként eszközölné. Kamatot és költséget a bank nem ajánl hitelezőinek, azonban kilátásba helyez hat százalékos kamattérítést az utolsó részlet kifizetésekor. A törvényszék, február elsején tárgyalja a Polgári Takarékpénztár kérelmét.

Uj bejegyzések a nagyváradai céghivatalnál

Societatea Anonimă pentru Circulația Imobilelor din Oradea, (Nagyváradai Ingatlanforgalmi Rt., Oradea). A részvénytársaság az 1929. évi december hó 10-én megtartott alakuló közgyűlésén alakult meg ötven évre. Alaptőkéje 7,800.000.— lei, amely 80 darab, egyenként 10.000.— lei névértékű részvényből áll. Az alapításhoz a nagyváradai 2664. számú telekkönyvi betétben felvett (Piața Mihai Viteazu 4. szám alatt) két emeletes ingatlan 7,000.000.— leire becsült értékével aportként a következők járultak hozzá: Robitsek József, Fuchs Dániel és Citrom Benjámín medgyesi kereskedők, míg a további 800.000.— leit lejegyezték és befizették. Az első három évre megválasztott igazgatóstag tagjai a következők: dr. Kádár Elek ügyvéd Oradea, Robitsek József, Fuchs Dániel és Citrom Benjámín kereskedők medias.

„Bereteu” Societate Anonimă pentru Exploatarea de Pădure și Comerț de Lemne, Oradea, („Bereteu” Erdőkitermelő és FAKERESKEDÉLMI Rt. Oradea). A részvénytársaság az 1929. évi szeptember hó 15-én tartott alakuló közgyűlésén alakult meg, határozatlan időre. A vállalat alaptőkéje 2,000.000.— lei, amely 200 darab, egyenként 10.000.— lei névértékű részvényből áll. A vállalat igazgatóságának tagjai a következők: Krantzhor Miklós, Stern László fatermelők Oradea és dr. Boila Paul ügyvéd Cluj.

Vasalógyarak kartellje

A Vasalógyarak egyezményt kötöttek arra, hogy egységes áron, egységes fizetési feltételek mellett adnak árut a kereskedelemben. A vasalógyárosok kartelljének tagjai: a marosvásárhelyi Transilvania, a kolozsvári Vasöntőde és Gépgyár, a segesvári Kámer és Jekellus és a galaci Rohregyár. Két központi eladási irodát állítottak fel, egyet a Regáthban és egyet Erdélyben.

A 36. §.

Când tribunalul refuză omologarea, se va pronunța dacă este locul să se declare falimentul

Ostort a hitelezőknek...

Legalább is ez jut az eszébe az embernek, ha elolvassa az egyik erdélyi lapban egy közgazdasági szaktudásáról ismert ügyvédnek a cikkét, amelyben egy nagyváradi csőd nyitáshoz szól hozzá, amikor is megállapítja, hogy az illető kényszeregyezséget kért kereskedőnek egyik „mohó hitelező” a végleges veszítet okozta, mert csődöt kért ellene és azt a törvényszék el is rendelte, — már pedig mindenki tudja, hogy ez azt jelenti, hogy a hitelezők jó, ha a követeléseiknek egy egészen kis hányadához hozzá fognak jutni.

Bizonyos, hogy ez a kérdés súlyos probléma. A jóhiszemű adós esetében, — ez a törvényszék kimondott tendenciája, — jogosult a kényszeregyezkedés és méltányos az önhibáján kívül, bajba került kereskedő intézményes segítése.

Románia kereskedelmének és iparának presztizse, — különösen a külföld felé, ahol nem ismerik olyan pontosan a mi gazdasági életünket gátló körülmények aprólékos determinánsait, — súlyos devalvációt szenvedett. És ezt a helyzetet még súlyosítja a kényszeregyezségi törvény. Hogy ez mennyire így van, azt bizonyítja egy külföldi kereskedő levele, mely a kezünkben van és amelyben többek között ezeket olvassuk:

„... die Rechtslage in Rumänien skandalös ist. Es wird kein Betrüger verfolgt und aus diesem Grunde muss ich Ihnen offen und ehrlich mitteilen, dass ich augenblicklich nach Rumänien keine Verkäufe mehr vornehme.“

Aki jár külföldön, az tudja, hogy — sajnos, — az, ami ebben a pár sorban van komoly hit ma rólunk mindenütt. És

nem lehet sem kormány-nak, sem a gazdasági érdekközösségeknek sürgősebb, fontosabb és komolyabb feladatuk, mint az, hogy helyreállítsák az ország kereskedelmének hitelképességét,

megszüntessék azt a lehetetlenül rossz véleményt, amely erről az országról, ennek az országnak kereskedőiről az egész világon gyökeret vert.

A kényszeregyezségi törvényre határozottan szükség volt nálunk is, de bizonyos az is, hogy ennek a törvénynek a lehetőségeit nem engedhetik a felelős hatóságok lelkiismeretlennül kihasználni, mert ez csak újabb súlyedéshez vezet. Mielőtt még gyakorlati megállapítást nyerhetett volna a törvény lehetőségeinek a felhasználhatása, már ugyanis sokkal többen éltek vissza azzal, mint ahogy az megengedhető lett volna.

A törvény 36-ik paragrafu-

sát bizonyos „jogtanácsosok”, — akik mint „Incasso-Stellék” hirdetik magukat külföldi kompaszokban és mint titokzatos hitelezői védőgyuletek megbízottai szerepelnek ezekben a hirdetésekben — biztosan nem olvassák el és nem figyelmeztetik erre olyankor ügyfeleiket, amikor arról van szó, hogy beadják-e azok a kényszeregyezségi kérést, vagy sem. Pedig ez lenne a legfontosabb, mert a 36. §. megállapítja, hogy:

amennyiben a törvényszék a kérést visszautasítaná, rögtön dönteni tartozik, hogy vajjon nincs-e helye a csőd elrendelésének?

Konkrétumok...

Dusgazdagnak hitt textilkereskedő. Kényszeregyezséget kér, — amikor egyes kollégái ezt mondják, hihetetlenül, elítélőleg nyilatkoznak róla. Még azt is tudni vélik, hogy a rak-tárából titokban elszállított árut a kérelmező javára egy olyan üzletben árusítják, amelyik nincs háromszáz lépésre az ő üzletétől. A törvényszék hosszas mérlegelés után a kérést visszautasítja és elrendeli a csődöt. És akkor a kereskedő társak, akik eddig a pillanatig minden diffamálót tudtak a rosszul végződött akciót megindító kereskedőről, megdöbbennek, felzudulnak és szócsöveik útján hibáztatják a — törvényszéket.

Nem gondolják meg, hogy az országnak, nekik is, kellemebb, jobb jövőt ígér, ha „elhull a férgese”?

Egy gyáros-nagykereskedő írja:

„... Egy cég nálam egy cik-

Apărarea drepturilor comercianților și industriașilor

Revizuirea bilanțurilor — Problema măreilor de fabrică

Uniunea Camerelor de comerț și industrie, a hotărât înființarea unui serviciu de contencios fiscal, care să funcționeze, în mod permanent, la sediul uniunii. Compus din elemente cunoscătoare ale legiurilor fiscale, acest serviciu e pus sub președinția și conducerea dlui Const. Mardaloescu, fost inspector general de finanțe.

Inființarea serviciului de contencios a fost determinată de multiplele

conflicte dintre contribuabili, comercianți, industriași sau mseriași și fisc,

conflicte provenind din diversitatea legiurilor fiscale ce s'au elaborat în ultimii ani și din defectuoasa lor interpretare și aplicare.

Aducând aceasta la cunoștința camerelor de comerț și de

ket 31 leiért vesz és 25 leiért árulja. Teheti, mert éppen e sorok írása közben értesülök arról, hogy

kényszeregyezséget kért és 3 éven belül 15 leít akar fizetni. Már most, hogy adhatja ezt a cikket a becsületes kereskedő, aki 31 leít akar fizetni?

Mert bizonyos, hogy a hitelezőkben, van jó akarat, van belátás és méltányosság. Tudunk több most folyó akcióról, — ugynevezett „nagy ügy”, — amely azt célozza, hogy bizonyos bajba került nagy cégeket megmentsenek az összeomlástól. Hanem ezek a nagy cégek nem az ügyvédjeikhez fordultak tanácsért, — hanem közvetlenül a hitelezőikhez és nem kértek kényszeregyezséget.

A jog felhasználása, az azal való élés nem jelenti mindig a korrektséget. Vannak a törvény betűjénél méltányosabb és magasabb, okosabb szempontok is. Igaza van annak a közgazdasági életben nagy szerepet betöltő urnak, aki megállapította, hogy a kényszeregyezségi törvény lehetőségeivel való élés kellemetlen a hitelezőknek, de mindig és minden körülmények között veszélyes a kényszeregyezkedőnek.

Válság van: kereskedők számolatok a körülményekkel és fokozottab óvatosságot, körültekintést minden vonalon! Inkább kicsi, de biztos forgalmat bonyolítsunk le, minthogy kénytelenek legyünk elkölteni minden hitelezőnk pénzét...

(figyelő.)

mă urmează să fie înaintate, spre a fi soluționate uniform, interesul fiind ca același tratament de echitate și legalitate să se aplice fiecărui contribuabil, comerciant sau industriaș.

În afară de aceasta orice referințe sau informațiuni s'ar cere în legătură cu cele ce preced, ele se vor da fără întârziere de Uniune.

Uniunea a mai adus la cunoștința camerelor de comerț și industrie că Ministerul Finanțelor studiază în momentul de față

problema revizuirii bilanțurilor întreprinderilor

comerciale și industriale.

Cum această chestiune interesează în cel mai înalt grad comerțul și industria țării, Uniunea a socotit necesar să-și formuleze și ea punctul de vedere în soluționarea problemei.

Consiliul de administrație al instituției, ocupându-se de chestiune, a hotărât ca, înainte de a se pronunța, ea să fie supusă examinării și avizului camerelor de comerț și de industrie.

În scopul acesta Uniunea a înaintat camerelor de comerț și industrie un chestionar, la care urmează să răspundă cât mai curând cu putință, precum și două studii de documentare, întocmite de Birourile Uniunii în această chestiune.

Consiliul de administrație al Uniunii camerelor de comerț și de industrie, ocupându-se de

problema măreilor de fabrică sau de comerț

și constatând că în această materie, țara noastră se găsește cu mult în urmă față de celelalte țări, iar comerțul și industria au de suferit neajunsuri din această cauză, a hotărât întreprinderea unor anchete pe lângă toate camerele de comerț și de industrie în această importantă chestiune.

Pentru a ușura sarcina camerelor, Uniunea a întocmit

în chestiunea măreilor de fabrică un anteproiect de lege,

precum și un studiu amănunțit. Ambele lucrări au fost înaintate camerelor de comerț și de industrie, odată cu intervențiunea pentru anchetă.

Jugoslavia már értékesítette ideit gabonafeleslegeit

Hivatalos adatok szerint Jugoslavia terménykivitele az elmúlt évben nagymértékben fejlődött és főleg a búzakivitel oly mérveket öltött ebben a gazdasági évben, hogy az exportőrök szerint a kivitelre gravitáló feleslegek teljesen elfogytak.

A hivatalos adatok szerint közel nyolcemilliárd dinár értékű termény került kivitelre 115.8 millió dinár értékben, tengeri 88.3 millió dinár értékben szerepelnek a statisztika első helyein, de ezenkívül az épületfa, a friss hus, a sertés, a baromfi, tojás, a marha, a liszt, a tűzifa; továbbá a bab is számottevő összeggel szerepelnek.

6.700 lej:

ennyi magánadósság esik Románia minden lakására Manoilescu volt h. pénzügyminiszter megállapítása szerint. Az ő megállapítása, hogy Románia egyre inkább kihangsúlyozódó gazdasági válságát egy a maga nemében egyedül álló jelenség idézte elő: a belföldi adósságok hihetetlen meg növekedése.

Ausztriában és Németországban az infláció folytán megszüntek ezek az adósságok és bár számos intézmény megrendült, a fogyasztó tömegek adósságuk kifizetése után visszanyerték gazdasági ruganyosságukat. Ezzel szemben nálunk a belföldi adósságok összege a kereskedelmi és iparkamarák szövetségénél végzett számításai szerint 129 milliárd lej tesz ki. Romániának minden egyes lakására átlag 6700 lej magánadósság esik. Minden hektár föld átlag 4100 lejjel van megterhelve.

Románia olyan adósokból áll, akik nem tudnak fizetni és olyan hitelezőkből, akik nem tudnak inkasszálni.

Hogyan lehetne ezen a helyzeten segíteni?

Manoilescu szerint az intézkedések egész komplexumára van szükség ahhoz, hogy az ország a mai súlyos válságból a kivezető utat megtalálja. Semmi esetre sem lehet a borzalmas krízist a kamatok elleni kampánnyal megszüntetni. Rossz szolgálatot tesznek az országnak azok, akik elhítetik a közvéleménnyel, hogy máról holnapra minden bajnak végét lehet vetni, ha a kamatokat leszállítják. Nem a kamatok jövőbeli nagyságának megállapítása, hanem a múlt teljes likvidálása az az út, amely az ország szanalásához vezet.

A múlt likvidálása pedig csak úgy lehetséges, ha megfelelő hitelintézetek útján konvertálják és hosszú lejáratúvá változtatják át a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és jelzálog-kölcsönöket. Ehhez a külföldi tőke segítségére van szükség, amelyet a Népszövetség közvetítésével is el kell fogadnunk.

Alaptőkét emel a Socomet

A Resita és a Titan-Nadrag-Calan Rt. termékeinek eladására alakult meg 1926-ban a Socomet Fémkereskedelmi Rt. Bukarestben. A vállalat az eddig közzétett mérlegei szerint minimális rentabilitással működött. A vállalat üzletmenetének fellendítése végett az igazgatóság elhatározta, hogy az eddigi 10 millió lejes részvénytőkét 15 millió lejre emeli fel. A tőkeemelést a február 5-én Bukarestben megtartandó rendkívüli közgyűlésen fogják elhatározni. A tőkeemelést teljes egészében a vállalat régi érdekeltségei, vagyis a Resita és a Titan-Nadrag-Calan veszi át.

Refacerea căilor ferate concesionată industriei indigene

Lucrări ce se vor executa în acest an de către diverse întreprinderi

Consiliul de administrație al căilor ferate a aprobat să se efectueze, în cursul anului 1930, următoarele lucrări, pentru cari direcțiunea financiară efr a și angajat respective:

1. Montarea ascensoarelor electrice la depourile Piatra Olt și București B. M.

2. Efectuarea a șapte elădiri pentru pompe de către uzinele Wolf și Lemaitre.

3. Montarea țevărilor de păcură la depoul Ploești.

4. Montarea instalației de apă la depoul de locomotive Petru Rareș.

5. Efectuarea a șapte rezervoare de păcură a 1000 metri cubi capacitate de către uzinele Wolf.

6. Efectuarea a 75 garnituri pentru suflat țevile de fum la locomotive, comandă acordată Societății S. A. P. I. N.

7. Efectuarea a 4 instalațiuni de ascensoare electrice, pentru alimentarea locomotivelor cu combustibil. Comanda a fost acordată uzinelor „Astra” din Arad.

8. Efectuarea a 15 garnituri aparate pentru ridicat locomotivele derivate.

A Közgazdasági Bank Rt. 25 éves jubileuma

A Közgazdasági Bank Rt., Timisoara, március hó 17-én tartja meg huszonnegyedik évi rendes közgyűlését, amelyen

ünnepélyes keretek között fogja megünnepelni az intézet huszonöt éves fennállását.

A közismerten nehéz viszonyok, amelyek a város közigazdasági életét is alaposan kikezdték, ezt az intézetet teljesen érintetlenül hagyták.

Nem csekély érdeme van ebben a Közgazdasági Bank vezérigazgatójának, Nyiry Jenőnek, aki a nagy átalakulás óta soha szemelől nem tévesztette a mobilitás elvét. Ennek köszönhető, hogy a most publikált mérlegének minden egyes adata igazolni tudja ezt az

egyedül helyes üzleti politikát és ez a mérleg egyúttal igazolása is a bánati piac megingathatatlan bizalmának.

A Közgazdasági Bank mérlege 33,650.000 lei részvény- és tartaléktőkék mellett 5,468.000 lei tiszta nyereséget mutat ki. Szembetűnően nagy emelkedést mutat az elmúlt évhez képest az intézet takarékbetálmománya, amely a tavalyi 89 millió leiel szemben 154.5 millió leire növekedett. Az intézet pénztárkészlete 7 millió lei, az azonnal mobilizálható kihelyezések pedig megközelítik a 14 millió leit. Váltótárcaállománya 151.5 millió, további kihelyezései pedig 59 millió lejt tesznek ki. A Közgazdasági Bank a Banca Nationala-nál 21.5 millió lei visszszámítási hitelt vett igénybe.

Intensificarea lucrărilor în industria metalurgică

În urma constăturii care a avut loc între dd. ministru V. Madgearu, Gafencu și ing. Vidrighiu s'a hotărât nu numai să nu se scadă lucrările cari urmează a fi executate de industria metalurgică pentru căile ferate în valoare de 1 miliard și 700 milioane anual, dar să se majoreze lucrările cu 630 milioane peste miliardul șaptesute de mii cât se prevedea în contractul încheiat.

Acestea hotărâri s'au luat cu sco-

pul ca șomajul să nu se mai resimtă, pe dealtă parte guvernul a hotărât ca imediat după deschiderea parlamentului să se voteze deschiderea unor însemnate credite pentru ajutorul șomerilor, proiectul de lege va fi depus din inițiativă parlamentară.

Ajutorul va fi votat până cel mai târziu 15 Februarie. În special se tinde la ameliorarea crizei de lucru care s'a declarat în Ardeal.

Rendelele a hazai vállalatok pártolásáról

Állami hivatalok elsősorban belföldi ajánlatokat kötelesek figyelembe venni

A kereskedelemügyi miniszter az alábbi rendelkezést juttatta el aközségi és állami intézményekhez:

„A jelenleg országszerte ural kodó gazdasági krízisre és munkahiányra való tekintettel bármely szállítási vagy munkamegrendelésnél elsősorban a belföldi kis- és nagyiparosok ajánlatait kell figyelembe venni. Egyébként az állami számbelföldi ipar pártolásáról szóló

vevőségi törvény valamint a törvény

előírják, hogy állami, megyei és községi intézményeknél kiírt pályázatoknál a belföldi vállalatok ajánlatai előnyben részesítendők

még abban az esetben is, ha ezek 5 százalékkal magasabb árakat számítanak mint a külföldi ajánlatok. Hasonlóképen

előnyben kell részesíteni e házi ipart, falusi szövetkezeteket és ipartestületeket is. A fenti törvényrendeletéből eredőleg bármely állami, megyei vagy községi közmunkák kiírásánál

elsősorban a belföldi iparhoz kell fordulni

és csak a belföldön nem található ipari anyagok szállításánál vehetők figyelembe a külföldi ipar ajánlatai.

Ez a rendelkezés hasonló értelemben vonatkozik a román külügyi intézményekre is.

A fenti intézkedés figyelembe nem vétele esetén a kereskedelmi miniszterium a törvény szigorával fog eljárni.

A középeurópai vasművek az exportkvóta felemelését kívánják

A nemzetközi nyersvaségyezmény luxemburgi konferenciája rendkívül nagy érdeklődés mellett nyílt meg. Mint ismeretes, ezen a konferencián dől el a nemzetközi exportszervezet felállításának kérdése. Ugyancsak itt fog szóba kerülni az egységes eladási szervezetek felállítása, mely, mint ismeretes, a németek régi és egyre energikusabban követelt kívánsága. A konferencia egyébként formailag is ratifikálni fogja a nemzetközi nyersvaskartel szerződésének meghosszabbításáról szóló meg egyezést, mely voltaképpen már a mintegy két és fél hónappal ezelőtt megtartott párisi konferencián elintéztést nyert.

A középeurópai vasművekre, köztük a Rimára nézve is különös jelentőséggel bír a luxemburgi konferencia, miután a középeurópai vasművek exportkvótájának felemeléséről is ez van hivatva dönteni. Az elterjedt hírek szerint előreláthatólag sikerülni is fog a középeurópai vasműveknek kiharcolni az exportkvóta felemelését a kívánt arányban.

Livrări de apometre pentru Uzinele Electrice din Sibiu

Primăria municipiului Sibiu în ziua de 5 Februarie 1930 va ține în localul primăriei (sala de ședințe), dela orele 9—11 dimineața licitație publică, cu termen de urgență, pentru predarea furnizării de apometre pentru uzina orașenească de apă, și a nume:

610 bucăți apometre de 13 mm diametrul mașonului.

230 bucăți apometre de 20 mm diametrul mașonului.

10 bucăți apometre, de 23 mm diametrul mașonului.

1 bucată apometru de 80 mm diametru mașonului.

2 bucăți apometre combin. de 80×13 mm diametrul mașonului.

2 bucăți apometre combin. de 80×20 mm diametrul mașonului.

Datele lucrării, modelurile devizelor, condițiunile generale și caietul de sarcini, precum și orice alte informațiuni relative la aceste lucrări se pot obține în biourul serviciului tehnic municipal în zilele de lucru între orele 10—12 din zi.

Inovații importante în noul regim al întreprinderilor

Noul cod de comerț reglementează organizarea societăților comerciale

Asigurarea creditului comercial

Noul regim al întreprinderilor prevede importante inovații, după cum se evidențiază în anteproiectul de lege, elaborat de către Consiliul Legislativ, care în alcătuirea noului proiect a avut în vedere și codurile streine.

Un registru public pentru asigurarea creditului comercial

În noul proiect s'a stabilit calitatea de comerciant după sistemul subiectiv prevăzut în codul german, iar pentru asigurarea creditului comercial evidențiază un registru public sub controlul unui judecător la fiecare tribunal, care va înregistra toate actele principale ale fiecărui comerciant.

Desființarea societăților cu răspundere limitată

În proiect s'au suprimat societățile anonime pe cote fără de aplicare practică, pentru că scopul urmărit de legiuitorul nostru din 1887, prin introducerea lor este atins de societatea pe acțiuni.

De asemenea societățile căpătând o reglementare deosebită chiar în anul acesta, nu au mai fost prevăzute în anteproiect.

Administrarea societăților anonime

În ce privește modul de organizare și de administrare a societăților comerciale, s'a dat societății în nume colectiv ca și celei în comandită simplă o reglementare asemănătoare celor existente în codul actual, dar cu o tehnică legislativă mai completă, rezolvând și unele controverse ridicate de doctrină și jurisprudență.

Societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni li s'a determinat un minimum de capital și de membri sub care nu pot îmbrăca această formă de societate, pentru că s'a ținut să se deosebească sfera lor de aplicațiune de aceea a societăților cu răspundere limitată.

S'a mărit de asemenea cota primului vărsământ dela 30 la sută cum este în actualul cod, la 50 la sută pentru a împiedeca constituirea de societăți neserioase. În același timp, s'a prevăzut că restul de 50 la sută să fie achitat în interval de un an de zile dela constituire, pentru a înlătura funcționarea unor societăți cu un capital pe deplin vărsat.

Legiuitorul a fost preocupat în special de aporiturile altele decât cele în numerar, pentru a înlătura abuzurile ce se făceau prin evaluarea lor exagerată, obligând în acest scop tribunalul care autoriză funcționarea societății, să ordone în toate cazurile o expertiză, expertiză care se poate face și de adunarea constituită la cererea oricărui subseriitor de acțiuni.

Evitarea abuzurilor

În ce privește drepturile fondatorilor s'a căutat să se pună și aici o stavilă abuzurilor, limitând participațiunea fondatorilor la o cincime din suma totală a beneficiilor nete după deducerea cotelor de amortizare, rezervă și a primului dividend.

Acest beneficiu nu poate fi acordat pentru un termen mai mare de 10 ani, iar în caz de sporierea capitalului social dreptul fondatorilor va fi exercitat numai asupra beneficiilor corespunzătoare capitalului inițial.

Intocmirea bilanțurilor

S'au stabilit și normele după care bilanțul trebuia alcătuit pentru a stabili practica actuală după care bilanțurile sunt întocmite în așa fel, încât numai cu greu puteau fi înțelese generalizând aceste dispozițiuni pentru toate felurile de societăți.

Pentru a pune capăt cheltuielilor adesea exagerate, s'a dispus să se facă în bilanț un post deosebit și amănunțit la rubrica cheltuielilor generale, de toate alocațiunile plătite sub orice titlu ca salarii fixe, tantieme, indemnizații, cheltuieli de reprezentare și de deplasare acordate administratorilor, directorilor sau altor funcționari ai societății și care nu vor putea fi date decât în baza unei deciziuni a adunării generale și în lipsa acesteia a Consiliului de Administrație.

Bilanțul astfel alcătuit prezentând toate garanțiile unei oneste gestiuni a fost declarat obligator și la calculul beneficiilor impozabile.

În administrarea societăților pe acțiuni s'a fixat garanția ce o vor depune administratorii care să reprezinte cel puțin a suta parte din capitalul social, putând însă prin statute să se stabilească ca ea să nu treacă de un milion lei.

S'a căutat astfel ca administratorii să fie cât mai legați de interesele însăși ale societății.

Pentru ca garanția să fie reală, s'a dispus ca ea să fie depusă în acțiuni nominative ale societății, trecute în registru de acțiuni, identifice cu numerile lor și cu mențiunea afectării lor.

Garanția va trebui depusă în termen de 30 zile dela numire sub sancțiunea decăderii de drept din oficiu ce-i s'a încredințat.

Pentru a asigura și mai bine depunerea s'a dispus, ca semnăturile administratorilor să nu poată fi înscrise în registrul comerțului dacă nu se dovedește depunerea garanției.

Consiliul de administrație trebuie să se întrunească la sediul societății cel puțin odată pe lună, iar comitetele de direcțiune cel puțin odată pe săptămână.

Deosebit de această reglementare a societăților anonime, proiectul codului de comerț conține o serie de măsuri pentru apărarea intereselor acționarilor.

Mérleg figyelő

A budapesti Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank mérlege

A budapesti Leszámitoló Bank közzétett mérlegadatai a Magyarországon uralkodó nehéz gazdasági viszonyok dacára is további erőteljes fejlődés képét mutatják.

A mérlegadatokból különösen kiemelendő, hogy a betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék összege a tavalyi 29, millió 590.858.93 pengővel szem-

30 százalékos emelkedéssel 38,363.827.54 pengőre növekedett.

és nem mutatnak csökkenést a gyümölcsösztetés végett folyószámlán elhelyezett betétek sem, amennyiben 38,571.163.04 pengőről 40,746.176.37 pengőre gyarapodtak. Az egyéb hitelezők tételével együtt az intézet kezelésére bizott idegen tőkék az 1928. december 31-i 105 millió 059.444.91 pengővel szemben az ez évi mérlegben 119

millió 649.937.71 pengőt tesznek ki.

Az intézet váltótárcaja, a váltóleszámitolási üzletnek az egész évben élénk, a tavalyit meghaladó forgalma mellett, szintén megfelelő emelkedést mutat. Emelkedést mutat a jelzálogkölesönök állománya is, amennyiben az 1929. év folyamán az intézet több mint 800.000 dollár értékű jelzálogkölesönt folyósította, a dollárzáloglevélkölesönök tétele

37 millió 981.108.83 pengőre rug,

míg a községi kölesönök összege tekintve, hogy ezen üzletágban az év folyamán az intézet újabb kölesönt nem folyósított, a tervszerű törlesztéssel csökkent és 19,229.421.82 pengőt tesz ki.

Megállapítható, hogy az intézet a jelenlegi nehéz viszonyok között is a fejlődés újabb fokát érte el és a mérleg egyik oldalának főösszege a tavalyi

187 millióval szemben az 1929. évi mérlegben 204 millió pengőt tüntet fel.

Az utódállamok területén lévő pénzügyi érdekeltségek megfeleltek a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Az intézet 7 pengő (14%) osztalékot fog fizetni.

Ausztria hetenként 800 darab élő állatot enged be Romániából

Ausztria, amely a legkitünőbb értékesítési piaca a romániai állatoknak és a romániai állatexport legjelentősebb értékesítési bázisa, megszorító intézkedéseket léptetett életbe, illetve kontingentálta azt a mennyiséget, amelyet a St. marxi piac hetenként a romániai állatexportőröktől átvesz.

A kontingentálás értelmében Ausztria hetenként csak 800 darab élő állatot enged be Romániából. A kontingentálási rendszer febr. 3-án lép életbe. A romániai állatexportőrök körében ez a rendelkezés nagy elégedetlenséget keltett, miután az átvétel kontingentálásával a romániai állatexportőrök tevékenysége rendkívül szűk keretek közé korlátozódott.

A Mezőgazdasági Hitelintézet kötvényeinek elhelyezése

Lugoseanu államtitkár, aki Hágából Párisban utazott, Mironescu külügyminiszterrel együtt esütörtökön érkezik vissza Bukarestbe. Lugoseanu Párisban újlag tárgyalásokat folytatott a Creditul Agricol, a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására kérdésében, amely tárgyalások igen kedvezően haladtak előre.

Közelebről Bukarestbe érkeznek a külföldi bankárok a tárgyalások folytatása végett. Közgazdasági és politikai körökben biztosra veszik, hogy a bukaresti tárgyalások eredménnyel fognak végződni és a külföldi tőkecsoportok képviselői vállalni fogják a Creditul Agricol kibocsátandó részvényeinek külföldi piacon való elhelyezését.

Döntött a kormány a kolozsvári Villamosmű ügyében

A kolozsvári Villamosmű kommercializálása ügyében döntő fordulat történt. A belügyminiszterium mint végső fórum jóváhagyta az Electrobél- és az Erdélyi Szénbányával kötött városi szerződést, amely szerint a két vállalat a várossal közös kezelésbe veszi a kolozsvári Villamosműveket. A hivatalos lap legközelebbi száma már közölni fogja a jóváhagyást, és ettől számított husz napon belül a szerződés életbe lép. Eszerint már március elsején mint kereskedelmisített vállalat fog működni a Villamosmű és ezzel remélhetőleg meg fognak szünni az eddigi villanymizériák.

Inlesnirea exportului de vite în Ardeal

Din inițiativa Camerii de Comerț din Timișoara a plecat la Viena o delegație compusă din d-nii: Ioan Oprea președintele Camerei de Comerț, Eugen Lendvay, secretarul general al Camerei și Geza Singer, exportator de vite, pentru a începe tratative cu guvernul austriac în chestia exportului vitelor românești.

Tratativele au de scop să determine guvernul austriac să înlăture greutățile făcute în ultimul timp exportului nostru de vite în Austria.

Cota de amortizare la impunerea industriilor

Comisiunea centrală fiscală a hotărât în ședința sa din 31 Ianuarie, ca limita superioară a cotei de amortizare pentru toate categoriile de industrii ledeap ETA snrdl ets oaiem dustrii, în vederea impunerii pe 1930. să fie fixată la 15 la sută, adică la maximumul prevăzut de art. 31 al. 7 din legea contribuțiilor directe, atât pentru instalațiunile mobiliare, cât și pentru cele imobiliare.

Cum se vor încărca vagoanele cu produse petrolifere

Direcțiunea generală a căilor ferate, din motive ce privesc siguranța circulației, a dispus să se interzică încărcarea vagoanelor cazane, cu orice fel de produse petrolifere, peste greutatea portativă înscrisă pe vagon.

În cazul când pe vagon nu este menționată greutatea portativă, atunci el se va încărcă cu maximum greutatea portativă, plus toleranța de 5 la sută.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok vezetőinek kitüntetései

Nagyváradi tudósítónk jelenti: A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok nemrégiben töltötte be fennállásának hatvan éves évfordulóját és ebből az alkalomból a Kamarák Uniója a Csarnok vezetőit kitüntetésre ajánlotta a régens tanácsnak. A pénteki napon a Kamarák Uniójától távirati értesítés érkezett, amely szerint a régens tanács Farkas Istvánt, a Csarnok elnökét és Erdős Zsigmondot, a Phöbus vasgyár vezérigazgatóját, a Csarnok alelnökét, a kamarai alelnököket, a Román Koronarend tisztikeresztjével, Legmann Armin, a Kereskedelmi Csarnok ügyvezető elnökét és Reichard Dezsőt, a Csarnok társelnökét, kereskedelmi kamarai tanácsosokat a Román Koronarend lovagi keresztjével tüntette ki.

A Temesi Sör központi székhelyét Bukarestbe helyezte át

Miután a Temesvári Sörfőzde Rt., részvénytársaságát a bukaresti Luther Sörgyár Rt. szerezte meg, a sörgyár rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen ezen részvényérdekeltség elfogadása folytán, új igazgatóságot választottak meg.

Az új igazgatóság a sörgyár adminisztrációjának megkönynyítése végett székhelyét Bukarestbe helyezte át.

Organizațiile comerciale din Banat și impunerile

O propunere a administrațiilor financiare

Administrația financiară din Arad și din Timișoara a făcut o propunere organizațiilor comerciale și industriale ca să alcătuiască o listă a veniturilor comercianților și industrișilor. În felul acesta, la impunere munca fiscalului să fie ușurată și contribuabilii nu vor mai fi nemulțumiți.

Propunerea a fost dezbătută într-o ședință plenară la Uniunea Comercianților din Arad.

S'a recunoscut că ideea este foarte frumoașă, dar ar trebui să existe garanția că într'adevăr tabloul înaintat

va fi respectat.

În urmă s'a hotărât ca Uniunea Comercianților să aibă un rol pur executiv.

Comercianții să înainteze fiecare în parte declarația lor și Uniunea va preda aceste declarații administrației financiare.

Organizația micilor industriași a respins și forma aceasta spunând că până când nu vor primi garanții că tabloul lor va fi respectat, ea nu poate să se amestece în chestia impunerilor.

Intenzivă construcție de căi ferate și linii de cale ferată a vasuț, hogy enyhítsen a munkanélküliségen

A rendelkezésre álló 1 milliárd 700 millió lejen kívül 620 millió lej értékű anyagot rendel a vasut

A pénzügyminiszternek nagy gondot okoz, hogy a vasut a megszorított budgetje miatt tömegesen kénytelen elbocsátani műhelymunkásait és hogy a vasuti anyagokat előállító gyárak is sorozatos leépítésekkel kénytelenek élni. Éppen ezért Madgearu miniszter behatározta tárgyalásokat folytatott Charles Risttel és Stan Vidrigin vezérigazgatóval és arra a meggyezésre jutottak, hogy a tömeges munkásleépítések megállítására céljából intenzív építkezési kampányba kezd a vasut.

E kampány során nemcsak a romániai gyárakkal szemben

fennálló kötelezettségein belül fog a vasut anyagot rendelni, hanem saját műhelyiben, valamint a gyárakban is újabb nagyobb megrendeléseket fog eszközölni. Ez évben 1 milliárd, 700 millió lej összeg áll rendelkezésre a vasutnak anyagrendelésre, ezt az összeget teljesen kimerítik, de ezen felül 630 millió rendkívüli hitel erejéig fognak még megrendelést eszközölni és így nemcsak a vasut fogja tudni visszavenni elbocsátott műhelymunkásait, hanem a gyárakban is helyre fog állni a normális állapot. Az intenzív építkezési kampány február 15-én veszi kezdetét.

Bizottságot delegáltak a Casa de Depuneri reorganizálására

A pénzügyminiszter tervei szerint a Casa de Depuneri átalakulna a községi és a postatakarékpénztárak központjává

Madgearu pénzügyminiszter értekezletre hívta egybe az állami gazdasági és pénzügyintézetek vezetőit. Az értekezlet célja az volt, hogy az eddig a pénzügyminiszterium mellett működő betéti pénztár (Casa de Depuneri) reorganizálásának módozatait megbeszéljék.

A pénzügyminiszter kifejtette, hogy

a Casa de Depuneri működésének eddigi területét ki kell szélesíteni,

hogy az intézet hivatásának megfelelőhessen. Három teendőt lát szükségesnek ebben az irányban a pénzügyminiszter.

A kisemberek megtakarított pénzeinek összegyűjtése és gyűmölcsöttesítés céljából szükségesnek látja

egy postatakarékpénztári rendszert létesítését.

A Casa de Depuneri átalakulna a községi és postatakarékpénztárak központjává. Ugyanekkor a Casa de Depuneri égisze alatt belga mintára meg kell szervezni a megyei és községi hitelt, amelynek rendelkezése az volna, hogy az állam

belső kölcsönök révén segítse működésükben a megyéket és a községeket.

A pénzügyminiszter ismertette ezután a Casa de Depuneri múltját. Az intézetet 1880-ban létesítették azzal a rendeltetéssel, hogy a dolgozó osztályoknak kis összegek gyűmölcsöttesítését tegye lehetővé. Annak idején 3000 lejen szabták meg a maximális betétet, amelyet a háború után 30.000 lejre emeltek fel. 1928-ban alig 263 millió lejt tett ki a Casa de Depuneri gyűmölcsöttesített betétek összege.

Madgearu azt a konkluziót vonja le ebből, hogy a dolgozó osztályok megtakarított pénzeinek gyűmölcsöttesítésére nem volt megadva az alkalom és lehetőség annál is kevésbé, mert

a Casa de Depuneri vezetésében a bürokrácia érvényesült.

Miután az intézet vidéki fiókjait a pénzügyigazgatóságok képviselték a Casa de Depuneri már eleve másodrendű szerepre volt kárthatatva.

Madgearu ezután elmondta,

hogyan képzei ő el az intézet reorganizálását. A Casa de Depuneri

át fog alakulni az ország minden részében felállított betéti pénztárak központjává.

Kétféle betét lesz névre szóló betétkönyv alapján elhelyezett összeg és folyószámla betét.

A betétek kihelyezése a következő módon fog történni: az intézet évjáradékpapirokat és kötelezvényeket fog kibocsátani, jelzálogkölcsönöket, valamint áruval garantált kölcsönöket. A részletekben visszafizetendő jelzálogkölcsönök terminusa maximum tíz év.

A jelenlevők hozzászólásai után bizottságot delegált a Casa de Depuneri reorganizálására. A bizottság elnöke Cortes-ku közgazdász lett.

Nouie vagoane „Astra“

În ziua de 3 Februarie va avea loc recepționarea a 10 vagoane clasă nouă, construite de uzinele „Astra“, din Arad.

Acste vagoane prevăzute cu confortul cel mai modern, urmează a fi destinate garniturilor trenurilor rapide și accelerate.

Jasiban fuziional négy pénzügyintézet

A törekkoncentrációra irányuló törekvés mind élénkebben nyilvánul meg nemcsak a Bukaresti, hanem a nagyobb vidéki városok, ipari és kereskedelmi centrumok pénzügyintézetei körében is. Madgearu pénzügyminiszternek a bankok fuziójára való kívánságát elsőnek Jasiban hajtották végre, ahol a Banca Dacia, Banca Uniunea Romana, Banca Jasiilor és a Banca Franco Romana között lefolyt tárgyalások eredménnyel végződtek és a pénzügyintézetek igazgatósága elhatározta a négy bank egyesítését. A fuziótól a jasi piaci hitelgényeinek hosszabb lejáratu és a jelenleginél olcsóbb kamatu hitelekkel való kielégítését remélik és a Banca Nationala a maga részéről teljes erejével támogatja a bankok fuziós törekvéseit.

A Banca Națională și a bankletétek

A bukaresti bankok tárgyalásokat kezdtek a Nemzeti Bank vezetésével, a Banca Nationalánál elhelyezett letéteik ügyében. Ezekért a letéteikért ugyanis a Nemzeti Bank nem fizetett kamatot, az azokat elhelyező bankokat nagy veszteségek érték és így diszponibilis tőküket külföldön plaszirozták. Ennek eredményeképpen nagyon nagy volt a devizakereslet. Értesüléseink szerint a Nemzeti Bank hat-százalékos kamatot hajlandó adni a betétek után, a bankok hét százalékos kamatot kérnek, de előreláthatólag meggyezés fog létrejönni a kérdésben.

Életbelépett

a munkaszerződésekről szóló törvény végrehajtási utasítása

A tisztviselőkről, a munkásokról, a tanoncokról intézkedik az új törvény

Jelentettük, hogy a munkaszerződésekről szóló törvény végrehajtási utasítása elkészült és azt a minisztertanács jóváhagyta. A végrehajtási utasítást már a régenstanács is ellenjegyezte és így életbelépett.

Az egyéni munkaszerződések.

A 18 éven aluli kiskorúak egyéni munkaszerződést csak a szülő, vagy gyám engedélyével köthetnek. A férjhezvett nők munkaszerződéséhez nem szükséges a férj beleegyezése.

A munkaadó fizetéses alkalmazottjának évenként köteles fizetéses szabadságidőt adni a következő szabályok szerint: az 1—3 évi folytatólagos szolgálatnál évenként 7 nap, 3—5 évnél 10 nap, 5—10 évnél 14 nap, tíz éven felül minden év után egy nap szabadságidő többlet jár, mely nem haladhatja meg a 30 napot.

Az a munkaadó, aki nem adja meg a törvényben előírt szabadságidőt, a szabadságidőre eső kétszeres munkabért köteles fizetni kártérítés képen.

Napibéres munkásoknál a munkabér fizetésének 15 napon belül, más kategóriába tartozó fizetéses alkalmazottaknál havonként legalább egyszer történik.

Betegség, katonai mozgósítás, balesetnél olyan fizetéses alkalmazottnak, aki ugyanazon vállalatnál legalább hat hete dolgozik, 7 napi teljes fizetésre van joga.

A fizetések eszközlése munkanapon kell, hogy történjék. A fizetésből a munkaadó kaució, vagy garancia címén 1/10-nél többet nem foglalhat el, bármilyen címen történő levonások összesen nem haladhatják meg a fizetés egyharmad részét.

A munkaadó halála csak az esetben vonja maga után a szerződés megszűnését, hogy a halállal együtt az üzem megszűnik.

A határidő nélkül kötött egyéni munkaszerződések bármely fél által felmondhatók, a felmondási idő legalább 30 nap. A sztrájk nem szolgálhat felmondási okul, azonban a sztrájk ideje alatt a munkaszerződés érvényesíthetetlen.

A tisztviselőkre vonatkozó rendelkezések.

A kereskedelmi és ipari vállalkozási tisztviselők próbaideje nem haladhatja meg a 15 napot. A szerződésben mint külső javadalmazás szereplő mérleg, a mérleg jóváhagyásától számított legkésőbb 30 napon belül fizetendő. A tisztviselőnek betegség,

vagy haláleset folytán előálló munkaképtelensége esetén az első 30 napon a munkaszerződésben előírt fizetése fizetendő. Ha a munkaképtelenség meghaladja a 30 napot, a munkaadó a munkaszerződést megszüntettnak tekinti, az alábbi felmondási idők mellett: Ha a tisztviselő szerződése meghatározatlan időre szól, akkor a felmondási idő 6—12 havi szolgálatnál 1 hónap, 1—5 évi szolgálatnál 3 hónap, 5—10 évi szolgálatnál 4 hónap, 10—15 évi szolgálatnál hat hónap, ezenfelül minden év után egy egy hónap, legfeljebb 12 hónapig.

Alláskeresés céljából igénybevett idő összesen nem haladhat meg négy szabad napot.

A tisztviselők szabadságideje a következő: 1—3 évig évenként 10 nap, 3—5 évi szolgálatnál 14 nap, 5—10 évi szolgálatnál 21 nap, ezenfelül minden évi szolgálatnál 1 nap, bezárólag 30 napig. Ezek a szabadságidők minimálisoknak tekintendők.

Kollektív szerződések.

Kollektív szerződések köthetők határozatlan vagy határozott időre, vagy valamely munka elvégzésére. A kollektív szerződés valamely munka elvégzésére legfeljebb öt évi érvénnyel, más határozott idő-

re szóló kollektív szerződés legalább hat hónapra és legfeljebb 5 évre köthetők meg.

A kollektív szerződés érvényét veszti annak lejáta után, azonban ha a lejárat előtt megegyezés jön létre, a kollektív szerződés 30 napra meghosszabbítható. A határozatlan időre megkötött kollektív szerződés felmondási határideje husz nap.

A tanonszerződés feltételei.

A végrehajtási utasítás pontosan körülírja a tanonszerződés feltételeit. Tanoncot csak az a munkaadó tarthat, akinek iparendelése van és megfelelő tudással rendelkezik. Tanoncot nem tarthatnak, akik a büntető törvénykönyv alapján el lettek ítélve, gyámság alatt állanak, akik nem töltötték be 21 életévüket. Özvegy, nőtlen, elvált munkaadó, vagy olyan, aki nem lakik együtt feleségével 18 éven aluli tanoncleányt nem tarthat.

A tanonszerződést írásba kell foglalni. A próbaidő négy hónap, amely után a szerződés véglegessé válik.

A munkaadó köteles évenként 15 napi szabadságot adni a tanoncnak a törvényes ünnepnapokon kívül.

Az a tanonc, aki elhagyja helyét, egy hónapon tul elveszti a tanonszerződésben előírt jogait.

„Eisenring“ în insolvență

Asociația economică șvabească „Eisenring“ adică cerceul sau inelul de oțel, care s'a remarcat în viața economică a Banatului a încetat plățile.

E bine să se știe, că această instituție, având secțiuni pen-

tru plasarea de mașini și unelte agricole, desfacere de produse agricole textile, procurarea de semințe, etc., etc., a mers cu exclusivismul său până în a boicota formal unele fabricate.

Incheierea convențiilor comerciale

Mersul tratatelor dela Berlin, Convenția zootehnică cu Italia a fost încheiată

Convenția zootehnică cu Italia a fost încheiată. Această convenție ne asigură un deuse sigur în Italia, pentru exportul de animale și produse agricole.

In momentul de față delegația română, duce în același scop tratative la Berlin.

Dificultăți de transit

In ceeace privește exportul de produse zootehnice ce-l vom face în Italia, Jugoslavia ne face serioase dificultăți de tranzit, probabil intenționând să și mărească deuseurile prin încheiere de convențiuni similare cu Italia, ceeace i-ar

ajuta în oarecare măsură și la ameliorarea raporturilor politice.

Dificultăți serioase va întâmpina delegația română din partea Austriei în cazul unor eventuale tratative.

In Austria se continuă discuțiunile asupra contingentării importului de produse zootehnice din România, pentru motive sanitare, căci vitele ce importă Austria în loc să vină direct pe piețele de desfacere, merg mai întâi în centrele de carantină.

Problema pentru noi este extrem de importantă dacă se ține seamă de faptul că 2/3 din

importul Austriei se face din România.

Ungaria va fi privilegiată.

In momentul când Austria va aplica contingentarea asupra producției noastre zootehnice, își va procura aceste produse vii și tăiate din Ungaria, față de care nu va putea aplica contingentarea deoarece între aceste două țări, există deja o convenție sanitară veterinară, care reglementează precis importul și exportul.

In cazul când România va fi prejudiciată din cauza contingentării aplicată de Austria din cauzele arătate, vina nu revine decât acelor ce trebuiau să ia în considerație intențiunile ministrului de Agricultură și Domenii, în privința îmbunătățirii creșterii vitelor.

Uj fizetéseképtelenségek

Az Ujszentannai Gazdasági és Iparbank Rt.

Ujszentannai Gazdasági és Iparbank Rt. beszüntette fizetéseit. A bank szanálása érdekében az aradi bankok vezetői Aradon, a Banater Bankverein helyiségeiben értekezletet tartottak. Az értekezleten Weisenburger Nándor vezérigazgató ismertette a bank státusát és közölte, hogy a mutatkozó hiányt a bank igazgatósága fedezi és így a betéteseket károsodás nem fogja érni. Az értekezleten elhatározták a bank felszámoltatását és ehhez ki fogják kérni a betétesek és a részvényesek jóváhagyását.

A temesvári „Eisenring“

A temesvári „Eisenring“ textil osztálya szombaton nyújtotta be a törvényszéken kénszerjegyzési kérelmét. A cég beadványában előadja, több adósának fizetéseképtelensége érzékeny károkat okozott és így a cég maga is fizetéseképtelen lett. Az aktívák hat és fél millió lejre rugnak, ezzel szemben a passzívák ezt az összeget kétmillió lejjel haladják felül. A cég 55 százalékos kiegyezési kvótát fizet tizenkét havi egyenlő részletben. A törvényszék a kérelmét a legközelebbi napokban tárgyalja.

Sternberg Izsák Nagyvárad

Sternberg Izsák nagyváradai régiségkereskedő cég kénszerjegyzést kért. **Aktívum:** Adósok áruért 1,59.003 lej. Lettár 2,252.502 lej. Összesen 3,311.565 lej. **Passzívum:** Aruhitelezők 2,607.473 lej, bankok 999.692 lej, Magánhitelezők 950.000 lej. Adóhátralék 36.000 lej. Összesen 4,593.965 lej. Deficit 1,282.400 lej. Sternberg ajánlata a következő: **55 százalékos kvóta** három év alatt, egyenlő havi részletekben, úgy, hogy az első részlet az érvényesítéstől számított négy hónap múltán esedékes. Kamatokat nem fizet. Garanciát felesége, szül. Schönberger Róza nyújt.

Aplicarea legii timbrului

Comisiunea centrală a timbrului în vedința din 29 Ianuarie cor., a fixat următoarele noi norme de aplicare a legii timbrului:

Art. 90 din legea creditului funciar urban prevede că creanțele sale sunt scutite de plata taxelor convenite fiscalului, adăugând apoi în ultimul alineat, că numai societatea nu și alte persoane beneficiază de această scutire.

Din redacțiunea acestui text, reiese clar că creanțele Creditului Funciar contra debitorilor săi nu erau scutite sub imperiul legii sale speciale de plata taxelor de timbru și înregistrare.

Legea timbrului din 1927, reproducând în art. 22 § 46 dispozițiunea de mai sus, a redus la jumătate beneficiul de scutire acordat anterior integral societ., așa că în aceste condițiuni fiind neîndoios că s'a urmărit reducerea a însăși avantajelor acordate prin legea sa specială Creditului Funciar e greu de admis, ca prin suprimarea ultimului alineat din art. 90 sus citat, legiuitorul ar fi înțeles că pe altă parte să extindă scutirea și la acci cari conf. legii sale organice nu beneficiau de dănsa.

Prin urmare și sub regimul actualei legi a timbrului creanțele Creditului Funciar contra debitorilor săi sunt supuse la plata integrală a taxelor și impozitelor prevăzute în această lege.

Vânzarea mărfurilor căzute în rebut

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară, făcându-le cunoscut ca urmare ordinului circular cu No. 245362/21/IX/929, că în conformitate cu dispoziția dlui ministru de finanțe pe viitor vânzarea mărfurilor căzute în rebut se va face prin sindicul bursei, dacă pe lângă Camera de Comerț din localitate există bursă de mărfuri. Veți trimite sindicului bursei tablouri de mărfurile căzute în rebut și care urmează a fi vândute prin licitație publică, arătându-se și ziua fixată pentru ținerea licitațiilor.

În zilele fixate, sindicul bursei va proceda la ținerea licitațiilor în asistența Dvs. sau a funcționarului ce veți delega.

Concurenții vor fi obligați a vedea mărfurile numai în magaziiile vamale.

Dacă la prima licitație ce se va ține nu se prezintă amatori de acord cu Sindicul bursei, veți fixa un nou termen. Dacă nici la a doua licitație nu se va prezenta concurenți oricare va fi rezultatul îl veți înainta Direcțiunii care le va soluționa prin Comisiunea de licitații.

Prețul dela care urmează să înceapă licitația este cel oferit de concurenți. Oricare va fi suma la care se încheie licitația rezultatul va fi comunicat Direcțiunii.

La 15 ale fiecărei luni se va avea grijă să se înainteze Direcțiunii tablouri de mărfurile căzute în rebut.

Concesionarea liniilor ferate particulare

Ministerul de comunicații, sesizat de dese reclamațiuni, a decis modificarea condițiilor generale de concesionare a liniilor ferate particulare și de garaj.

Direcțiunea căilor ferate particulare întocmește în momentul de față, noi caete de sarcini și acte de concesionare, pe baze cu totul altele de câte ele din trecut.

A Sváb kereskedelmi és Iparbank közgyűlése elfogadta a kétéves moratóriumot

Harmincmillió deficit a pénzüintézet aktívája és passzívája között

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank a részvényesek óriási érdeklődése mellett tartotta meg szombat délután Feldet Viktor, dettai igazgatósági tag elnökle mellett közgyűlést. Felder hosszabb beszédben vázolta azokat a körülményeket, amelyek a bank jelenlegi helyzetéhez vezettek és ismertette a státust, amelyet a fizetések beszüntetése után készítettek el. Eszerint

az aktívák összege 135 millió 410.290 lej, a passzívák összege 164.590.991 lej,

tehát mintegy harmincmillió deficit van. Az igazgatóság ennek következtében azt ajánlja, határozzák el a betevők, hogy szakemberekből álló bi-

zottságot küldenek ki, mely felülvizsgálja a státust és a vezetőség további ügymenetét ellenőrzi. Hogy azonban a bizottságot megválaszthassák, a közgyűlésnek el kell fogadni az igazgatóság azon indítványát is, hogy

két évi kamatmentes moratóriumot

ad, mert biztos remény van rá, hogy külföldi vagy belföldi tőke segítségével sikerül a békés kibontakozás.

Az igazgatóság ajánlatát heves vita követte. Végül is egyhangulag úgy döntöttek, hogy a moratóriumot megadják, mert csak így menthető meg az, ami értéke a banknak még van.

Procesele statului român cu societățile de căi ferate din Ardeal în fază decisivă

Noua situație creată după conferința dela Haga

În urma aranjamentului la care s'a ajuns în chestiunile reparațiilor orientale, în conferința dela Haga, s'a schimbat și situațiunea juridică a proceselor intentate statului român, de societățile de căi ferate particulare, din Ardeal, înaintea tribunalului arbitral mixt româno-ungar, dela Paris. O asemenea schimbare au suferit și chestiunile în litigiu, privitoare la căile ferate particulare, înțrețiate de frontiere.

Ministerul de comunicații și lucrări publice așteaptă să i se comunice textul oficial al convențiilor

încheiate al Haga, pentru a ști care este procedura de urmat în viitor în aceste importante procese intentate contra statului român.

După cum se știe, în ultimul timp statul nostru fusese dat în judecata tribunalului mixt dela Paris, instituit în conformitate cu tratatul de pace dela Trianon, de un număr de opt societăți de căi ferate particulare din Ardeal, ale căror linii nu fuseseră răsucumpărate, în tratativele ce au urmat în anii trecuți, din cauză că nu se ajunsese la o înțelegere.

Változtatni kell a forgalmi- és fényüzési adó mostani rendszerén

A kolozsvári Iparkamara ankétja

Sulyos kritikát mondott az új forgalmi és fényüzési adó törvényről az a konferencia, melyet Mircea szenátor elnökle mellett tartott a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ipari szekciója.

Az értekezlet mindenek előtt leszögezte, hogy az export kerülő árukra megállapított 1.1 százalékos illeték

a legnagyobb mértékben megnehezíti a román kivittelt.

Romániának amugyis erős ver-

sennyel kell küzdeni a külföldi piacokon és hogy a kivitel visszaesést mutat annak főleg egyik oka az is, hogy a kivitelre kerülő árut fényüzési adóval sújtják.

Sérelmes a törvénynek az a rendelkezése is, mely a fényüzési adót a Tarif Unitárban megjelölt középértékek és nem a valódi értékek szerint állapítja meg. Ennek következtében az áru után fizetendő adó nem 1.1 százalékot tesz ki, hanem ennél nagyobb összeget.

Az új forgalmi és fényüzési

adórendszer nem engedi meg, hogy az adókat a számlán külön tüntessék fel a termelők, ezért aztán az illetékes pénzügyi hatóságok

az adót nem az áru tényleges értéke után állapítják meg,

hanem az adóval már megnövekedett összeg után.

A belföldi ipar a belföldi fogyasztásnál is hátrányban van a külföldi iparral szemben. Mig a külföldről behozott áru csak egyszer kerülnek adózás alá, mégpedig a vámnál, addig

a belföldi terméket a nyersanyag állapotától kezdve minden termelési fázisán külön adóval terhelik.

Különbséget tesz a törvény magánvállalatok, részvénytársaságok és a szövetkezetek forgalmi és luxusadója között. A megkülönböztetést meg kell szüntetni és pedig úgy, hogy minden termelő egyformán számla szerint fizesse ezt az adót.

Kimondotta az értekezlet, hogy követelni fogják az 1.1 százalékos adónak az export előmozdítása érdekében való eltörlését,

Legalább félszázalékra való csökkentés,

ugyan akkor megjelöli az ipar azokat a cikkeket, amelyek teljesen mentesíteni kell a luxus, illetőleg forgalmiadó alól. Ugy erre, mint a rendszer módosítására vonatkozó kívánságait az értekezlet memorandumba foglalta és eljuttatja Madgearu miniszterhez.

Numărul falimentelor la Cluj

Tribunalul din Cluj publică o statistică a cererilor de faliment din anul trecut. După această statistică în cursul anului trecut tribunalul elujean a înregistrat 121 cereri de declarare în stare de faliment. Tribunalul n'a declarat, însă, decât opt firme în stare de faliment. Restul cererilor de falimente au fost retrase de creditorii sau respinse de tribunal. Faptul acesta demonstrează intoleranța creditorilor față de debitori.

Tot după această statistică, în cursul anului trecut tribunalul local a înregistrat 26 firme individuale și 43 firme în nume colectiv. Au cerut să fie radiate din registrul comercial al tribunalului, 13 firme individuale și 17 firme în nume colectiv. Cu alte cuvinte, s'au înființat 69 firme noi și au dispărut 30 firme vechi.

Cartelul fabricanților de fieruri de călceț

Fabricanții de fieruri de călceț au încheiat o convenție în sensu căreia s'au obligat să-și desfacă produsele în condițiuni uniforme.

La convenție au aderat fabrica „Transilvania” din Târgul-Mureș, Turnătoria de Fier din Cluj, fabrica Kamner & Kellus din Sighișoara și fabrica „Rohre” din Galați.

Biurouri de desfăcere își înființează cartelul în Vechiul Regat și în Ardeal.

Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!

Sindicatul Fabricanților de bomboane din Ardeal și Banat contra impozitului pe cifra de afaceri

Fabricanții de bomboane din Ardeal și Banat, încadrați în organizația „Transifac” în adunarea, care a avut loc în Satmar, au hotărât și

o acțiune pentru modificarea impozitelor pe cifra de afaceri

după norme acceptabile.

Intervenția s'a hotărât să se

facă prin „U. G. I. R.” în sensul de-a se stabili

impozitele pe cifra de afaceri după încesările nete și nu după cele brute, ca și până acuma.

În fine s'a hotărât a se examina cererile unor fabrici, cari doresc să intre în organizația fabricanților de bomboane.

Öt bukaresti nagybank fuzióját sürgeti Madgearu pénzügyminiszter

Bukarest közgazdasági körében feltűnést keltett az az ultimátumszerű felhívás, amelyet Madgearu pénzügyminiszter intézett a főváros öt tekintélyes pénzintézetéhez, a Banca Generala Țării Românești, a Banca de Escont, a Banca Viticola, a Sindicatul Agricol és a Banca Agricolă Ilfov pénzintézetekhez, amelyeket arra utasít, hogy a legrövidebb időn belül fuzionáljanak.

A pénzintézetek együttesen 1 milliárd 200 millió lej visszlezámítolási hitelt élveznek a Banca Nationalától.

Madgearu miniszternek az állam képviselőjében a fuzióra

kényszerítő ultimátum kiadására az adott jogot, hogy az állam a stabilizációs összegből 10 millió dollárt adott a Banca Nationalának azzal, hogy ez az összeg a felsorolt pénzintézetek által visszafizetendő visszlezámítolási hiteltől lesz visszátérítendő. Az állam ily módon indirekt jogot nyert a felsorolt pénzintézetek ügyvitelére, illetve arra, hogy a pénzintézetek esetleges visszautasítása esetén közvetlenül magának igényelje vissza a Banca Nationala által folyósított visszlezámítolási összeget.

Achitarea creditelor vechi ale fabricanților de spirt

Ministerul de finanțe a făcut cunoscut tuturor administratorilor financiari din țară, că a acordat o ultimă pasuire până la 15 Februarie a. c., pentru plata datoriilor rezultate din creditele mai vechi de șase luni, pentru spirtul scos din fabrici înainte de 1 Iulie 1929.

La această dată se va raporta telegrafic Ministerului de finanțe, cari din fabricile de spirt nu au achitat datoria veche și ce sume mai au de plătit, urmând ca acestora ministerul să le retragă creditul acordat.

„Socomet” își sporește capitalul la 15 milioane

Societatea „Socomet”, înființată pentru desfacerea produselor metalurgice „Reșița” și „Titan-Nadrag-Calan” în București în 1926,

a hotărât să-și urce capitalul dela 10 la 15 milioane

lei.

Urcarea de capital urmează

a se ratifica de către

adunarea generală convocată de 5 Februarie a. c.

în București.

Noua emisiune rămâne în posesia vechilor acționari, semnându-se în întregime de „Reșița” și „Titan-Nadrag-Calan”.

Intreprinderile indigene au obținut prioritate la furniturile publice

Dispozițiile Ministerului de industrie

Ministerul de industrie a trimis tuturor departamentelor și instituțiilor autonome o circulară în care le atrage atenția asupra regulii de care trebuie să se bucure industriile naționale, în cazul de licitații.

Față de lipsa de lucru și de dificultățile prin care trec întreprinderile economice din țară,

circulara cere tuturor departamentelor să dea toată atențiunea cuvenită ofertelor industrișilor indigeni, mari și mici,

la încredințarea comenzilor de furnituri și lucrărilor de cari se va simți nevoe.

De altfel legea contabilității Statului, de asemenea și legea pentru încurajarea industriei naționale la art. 15, prevede că la toate licitațiile, fie pentru clădiri, fie pentru furnituri ale Statului, județelor, comunelor și așezămintelor publice, de binefacere, fabricanții din țară vor fi preferați celor din străinătate, chiar dacă ofertele lor

vor fi mai scumpe cu 5 la sută decât ale acestora. În condiții egale vor avea precădere industriile cașnice, cooperativele sătești, meseriași și societățile de meseriași.

Din aceste motive spune circulara în principiu toate furniturile și lucrările pentru trebuințele Statului, a județelor sau a comunelor, urmează a se acorda, spre executare, întreprinderilor din țară,

nerecurgându-se la industria străină, decât pentru acele materiale cari nu pot fi produse în țară.

În încheiere circulara spune că Ministerul industriei și comerțului având grija acestor ramuri de producție, se va vedea obligat a interveni în toate cazurile, când asemenea dispoziții legale nu ar fi respectate.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Olvassa a
„Lemnul”-t
▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Déz, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyöebben
végez.

Aruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

— Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	{ Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	{ Pentru bănci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	{ Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	{ Bankoknak, pénzintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	{ Pentru străinătate	1500 lei
	{ Külföldre	1500 lei

Jumătate an	{ 600 lei
Félelvre	{ 1200 lei
	{ 600 lei
	{ 1200 lei

Annunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	{ 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	{ 15 lei
In text	{ 80 lei
Szövegoldalon	{ 80 lei
Un sir garmond	{ 80 lei
Egy garmond sor	{ 80 lei

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kezves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, izletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

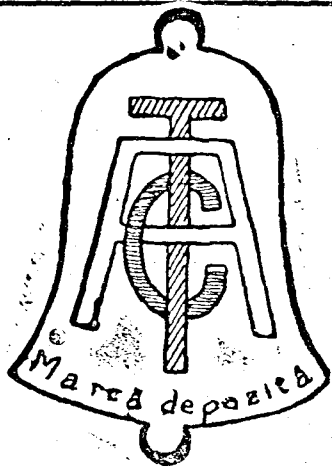
Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20.-
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15.-
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10.-
Egy garmond sor Lei 80.-

Cititi

„Lemnul”

Cracestă mare ă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrică

„TACĂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile re-
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii
„TACĂMUL” fabrică de argintării, Cluj
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-8.
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkési **58** millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.